

Musikken i Grønland og Grønland i musikken

Af Andreas Otte, ph.d

Januar 2015

I Grønland har globalisering haft stor indflydelse på de typer musik der spilles og høres. Men samtidig har mange musikere i Grønland længe arbejdet med at skabe en oplevelse af et grønlandsk sted i deres musik, også selvom de spiller rock og popmusik. Musikgenrer, der er kommet til Grønland som en del af globaliseringen, er blevet brugt til at udtrykke oplevelser af at bo på lokale steder. Ved at synge om disse steder som en del af en nation kaldet Grønland, har musikkerne i sidste ende været med til at gøre Grønland til et land med noget fælles kultur, i stedet for en kæmpe ø med nogle isolerede bebyggelser på kysten.

På baggrund af de forskellige genrer, kunstnere og tendenser inden for grønlandsk musik, er det tydeligt at globalisering har haft indvirkning på musikken i Grønland gennem århundreder. Trommesang og dans er den eneste musiktype, som ikke er tydeligt påvirket fra musikkulturer syd for de områder som i flere tusinde år har været beboet af eskimoiske folkeslag. Men det betyder ikke at stilen ikke kan være påvirket af andre kulturer. Trommesang og dans fortøner sig blot så langt tilbage i historien, at vi ikke kan sige ret meget om, hvordan stilen opstod.

Musik som kalattuut og kor og salmesang kan vi til gengæld vise, er opstået i Grønland ved mødet med andre kulturer, men genrerne har fået nogle lokale særpræg i Grønland, og vigtigst af alt, er disse udtryk blevet indarbejdet som en del af den lokale og nationale kultur i Grønland. Kalattuut og kor og salmesang bliver altså opfattet som noget specielt og nationalt i Grønland, noget som er grønlandernes egen kultur, og derved bliver traditionerne grønlandske.

Den grønlandske populærmusik tog først fart i 1960'erne, men der opstod hurtigt et ønske om at give den nye musik et lokalt særpræg. Dette skete i første omgang ved at skrive grønlandske tekster til amerikansk swing- og countrymusik, eller ved at spille kalattuut på rock'n'roll-instrumenter, men senere i løbet af 70'erne, blev det mere almindeligt at musikerne selv lavede både musik og tekst, og det store fokus på populærmusikkens nationale og kulturpolitiske funktioner i forbindelse med grønlandiseringen og arbejdet for et grønlandsk hjemmestyre opstod. Dette resulterede f.eks. i, at man begyndte at indarbejde elementer fra trommesang og dans i musikken. Fra slut-80'erne og op til i dag, hvor Grønland har fået selvstyre, er det blevet mere accepteret at synge om intime personlige emner. Men mod slut-90'erne blev det også mere accepteret at synge på engelsk, og nogle af de kunstnere som kom frem efter årtusindeskiftet valgte helt at forlade den grønlandiserede populærmusik, for i stedet at spille en mere kosmopolitisk og internationalt orienteret musik uden nogen umiddelbar fornemmelse for sted.

Traditioner opstår, ændres og bliver glemt hele tiden, og sådan har det altid været, selvom det muligvis går hurtigere i dag end for 1000 år siden. Vi kan dog se, at selv når det kommer til noget så internationalt som populærmusik, er der et behov for at præge musikken lokalt, hvilket i høj grad har været tilfældet i Grønland. I takt med at fokus ændrer sig, og nogle kunstnere f.eks. vælger at synge på engelsk, kan der dog opstå konflikter om, hvor grænsen går mellem det der er grønlandsk musik og det der ikke er. Er det kunstnerens identitet, sproget, lyden, eller den målgruppe musikken henvender sig til, som er afgørende? Nogle mennesker mener, at man skal kunne fornemme hele

den grønlandske musikhistorie tilbage til dengang det mest brugte instrument var rammetrommen, for at musikken er grønlandsk. Men globaliseringen har været på besøg hos os, vores forældre og vores forfædre før dem, og det er kun hvis vi benægter dette og tror der findes noget der er rent grønlandsk, rent dansk, eller rent engelsk, at vi for alvor narrer os selv. Det kan nemlig være meget 'grønlandsk', at være en kunstner som både kender til rock, grunge og dubstep, såvel som trommesang og kalattuut. En kunstner som ved hvordan mattak (hvalhud med spæk) smager og hvordan nordlys ser ud. Hvad enten sådan en kunstner vælger at udtrykke disse erfaringer tydeligt i sin musik eller ej, så er alle steder, personer og deres musik et sammenrend af erfaringer og påvirkninger, og det er i virkeligheden denne sammenblanding, der gør alle personer og alle steder unikke.

Nanook på Bryggen. (Foto: Anders Møller).